

SPRÅKPOLICY FÖR BÄCKAHAGENS SKOLA

감사합니다 Natick
Grazie Danke Ευχαριστίες Dalu Obrigado
Thank You Köszönöm
Спасибо Dank Tack Gracias
谢谢 Merci Seé ありがとう

ÖVERGRIPANDE MÅL

Alla elever ska uppleva att han/hon lyckas och att han/hon möts av positiva förväntningar. Personalens förväntningar och förhållningssätt genomsyras av att eleven är kompetent. Vi är den bästa skolan och vi har de bästa eleverna. Vi har höga förväntningar på våra resultat, på våra elever, på oss själva samt på elevernas föräldrar. Alla elever ska nå sin fulla potential.

- Alla lärare skall arbeta aktivt med att stärka elevernas språkutveckling och arbeta med att tydliggöra språkanvändningen inom sitt ämnesområde
- Alla elever skall dagligen vistas i en språkutvecklande miljö där kunskap och lärande är i fokus
- Alla elever skall lämna skolan med en god självbild och ett ökat språkligt självförtroende, i enlighet med de mål som finns i läroplan och ämnesplaner
- Bäckahagens skolas personal skall se våra flerspråkiga elever som en tillgång, att eleverna behärskar flera språk och att de kan växla mellan olika språkliga miljöer
- Alla lärare skall genomföra Bäckalektion (se bilaga I)

Våra strategier för att nå målen

Skolledningen ansvarar för att:

- Språkpolicy och det språkutvecklande arbetssättet hålls levande och genomsyrar skolans verksamhet
- Policy tas upp i arbetsplanen och följs upp i kvalitetsredovisningen samt i arbetslagens egen analys vid varje termins slut
- Språkutvecklingskompetens prioriteras vid rekrytering av ny personal, och nyanställd personal introduceras i arbetet och vikten av att jobba språkutvecklande
- I medarbetarsamtalen/lönesamtalen diskuteras det språkutvecklande arbetssättet för varje enskild personal
- Arbetslagen håller diskussionen om språkutveckling levande, upprättar planer för det språkutvecklande arbetet och utvärderar resultatet

Resurser som idag finns på skolan och främjar det språkutvecklande arbetet

- Vi är en skola där stor andel både elever och personal har en mångkulturell bakgrund vilket ses som en berikande resurs att ta tillvara och utveckla
- Flera arbetslag arbetar ämnesövergripande. Detta ämnesövergripande arbetssätt sprids så att det kommer alla till del (se not under Att utveckla)
- Befintlig kompetens finns på skolan inom genrepedagogik. Lärare får möjlighet till utbyte av erfarenheter från lyckade arbetsprocesser inom genrepedagogiken
- Kollegiet har kompetens i olika typer av processkrivande och kamratrespons som kommer fler till del
- Vi är en övningskola för lärarstudenter

Att utveckla

- Under läsåret 2014-2015 deltar Bäckahagens skola i PRIO-projekt som syftar till att utveckla ett ämnesövergripande arbetssätt i samtliga arbetslag
- Modersmållärarna är en stor resurs som skolan behöver utveckla samarbetet med
- Skapa en språkutvecklande miljö i alla klassrum i form av t ex språkstöttande planscher
- Biblioteket har under hösten 2014 öppnats igen och är under uppbyggnad

INTERKULTURELLT FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Mål

- Vår undervisning omfattas av ett interkulturellt förhållningssätt
- Alla ska omfattas av en "vi-känsla" av samhörighet på skolan
- Svenska som andraspråk har samma status som svenska
- Använda personalgruppens mångkulturalitet och avsätta någon konferenstid till kulturellt möte där vi bland annat delar med oss av våra olika erfarenheter

Våra strategier för att nå målen

- Se språklig och kulturell mångfald som utgångspunkt i arbetet. Vi använder oss av olika perspektiv och material som speglar olika kulturer och miljöer
- Skapa ett tillåtande klassrumsklimat präglad av acceptans, respekt och nyfikenhet där det interkulturella är i fokus
- Informera elever och vårdnadshavare om likheter och skillnader i svenska och svenska som andraspråk så att det framgår att ämnena har likvärdig status

Att utveckla

- Använda personalgruppens mångkulturalitet och avsätta någon konferenstid till kulturellt möte där vi bland annat delar med oss av våra olika erfarenheter

FÖRÄLDRASAMVERKAN

Mål

- Minst en vårdnadshavare ska vara med på elevens utvecklingssamtal tillsammans med eleven
- Alla föräldrar använder skolwebben
- Föräldrar ses som en resurs och bjuds in till klassens verksamhet.
- Föräldrarna ska i olika mötesformer ges insyn samt ges möjligheter till att påverka för att känna delaktighet och samverka kring elevernas språk- och kunskapsinhämtning

Våra strategier för att nå målen

- Anlita tolk vid behov. Även telefontolk, t ex vid besök hos skolsköterskan där fysisk närvaro av tolk kan upplevas som besvärlig
- Samtliga föräldrar är välkomna att delta i föräldraforum som arrangeras vid olika tillfällen under läsåret.

Att utveckla

- Skolan skall erbjuda en kväll tillsammans med IT-ansvarig för att gå igenom hur man loggar in och hittar information om sitt barn på skolwebben

MODERSMÅL

Mål

- Alla elever med ett annat modersmål än svenska uppmuntras att delta i modersmålsundervisningen
- Alla elever ska känna sig bekväma med att kunna använda sitt modersmål och ha möjlighet att referera till sin egen kultur

Våra strategier för att nå målen

- Uppmuntra eleverna att använda sitt modersmål som tankeredskap
- Ha litteratur på olika språk att tillgå i biblioteket
- Ge eleverna möjlighet att söka information och kunskap på sitt modersmål på webben
- Informera föräldrarna på föräldramöten om skolans språkpolicy med mål och strategier för skolans arbete med att stärka elevernas litteracitet och flerspråkighet

Att utveckla

- Utveckla kommunikationen mellan mentorer, ämneslärare, klasslärare och modersmålslärare för att effektivisera studiehandledningen, t ex genom att samplanera temaarbete inom samma område under samma period
- Följa upp elevernas modersmålsutveckling vid utvecklingssamtal. Om eleven har modersmål skall dokumentation från modersmålslärare finnas. Vid utvecklingssamtal bör diskussion kring vikten av att utveckla modersmålet föras
- Inför varje skolstart anordnas en träff mellan modersmålslärare och skolans personal där planeringar delges och kontakter utbyts

INTERAKTIONEN I KLASSRUMMET

Mål

- Vi skall ha ett tillåtande klassrumsklimat där alla elever gör sina röster hörda, uttrycker tankar och ställer frågor
- Våra elever skall använda skolspråk i interaktion med varandra
- Vi skall använda oss av samtalsmönster i klassrummet för att stimulera interaktionen i klassrummet

Våra strategier för att nå målen

- Analysera och hitta språknivån som ligger "ett snäpp över" elevernas
- Stötta elevernas språkutveckling genom att formulera om skriftligt skolspråk till talspråk för att därefter uppmana eleverna att använda skolspråk
- Använda kognitivt utmanande och engagerande uppgifter som gör tänkandet synligt och lyfter elevernas resonemang
- Utmana eleverna med höga förväntningar och ge adekvat stöttning så eleverna kan uppfylla förväntningarna (se bilaga 2)
- Respektera eleverna som jämbördig samtalspartner
- Vara medveten om och använda sig av olika metoder för samtalsmönster (se bilaga 3)
- Förbereda frågan så att alla kan svara. Fördela ordet mellan eleverna så att alla får komma till tals. Sakta ned samtalstempot med betänketid och utvecklande frågor
- Skapa möjligheter för interaktion genom olika gruppammansättningar i t ex par, hemgrupper och expertgrupper

ELEVERS LÄSANDE OCH SKRIVANDE

Mål

- På vår skola skall eleverna bli medvetna om olika texttyper både som skribenter och läsare
- Vi skall använda oss av vetenskapligt beprövade läs- och skrivstrategier
- I våra klassrum skall stöttningen vara synlig
- Vi skall ha tydliga och klara mål för varje årskurs i enlighet med lgr-11 och skolans policy och värdegrund
- I våra klassrum ska det ämnesövergripande arbetet vara synligt

Våra strategier för att nå målen

- Ge förförståelse före läsning i alla ämnen
- Ge tydlig stöttning i undervisningen och synligöra den i klassrummet
- Arbeta med exempel på olika modelltexter
- Skriva gemensamma texter tillsammans med eleverna
- Utveckla elevernas skrivande i olika texttyper
- Arbeta med högläsning ur såväl skönlitteratur som faktaböcker
- Arbeta med loggskrivande vid läsning för bland annat reflektion, samtal om textens budskap och innehåll och elevernas egna frågeställningar till texten
- Arbeta med ämnesspecifika begrepp i samtliga ämnen
- Fortsätta använda tider för samplanering. Dela med oss och återanvända temaplaneringar och LPP
- Se över stadiе- och ämnesövergångar. Förstelärarna gör, under vårterminen 2015, ett förslag på i vilka årskurser eleverna skall undervisas inom olika genrer
- Under vårterminen 2015 tar förstelärarna fram språkutvecklande planscher till samtliga klassrum

Bilaga I

BÄCKALEKTION

Inledning

Läraren ska ha allas uppmärksamhet när lektionen börjar. Återkoppla till föregående lektion inom ämnet. Vad jobbade vi med sist? Beskriv dagens aktiviteter och ungefärlig tidsåtgång.

Syfte och mål

Klargör vad syftet med lektionen är, vilka förväntningar har du på dagens lektion? Sätt upp mål för lektionen. Målen skrivs på tavlan så att det blir tydligt för alla. Eleven ska kunna ifrågasätta syftet.

Förmågor

Redogör för vilka förmågor som ni ska jobba med. Skriv upp förmågorna på tavlan. Ex: Reflektera, analysera, kommunicera, skriva, tala, beräkna osv.

Avslutning

Läraren avslutar lektionen. Utvärdera lektionen, vad har vi lärt oss? Vilka förmågor har vi jobbat med? Vad har gått bra? Vad gick mindre bra? Att tänka på tills nästa lektion? Avgör själv om du vill göra en muntlig eller skriftlig utvärdering. Använd gärna loggbok, exitnotes eller liknande.

Bilaga 2

EXEMPEL PÅ STÖTTNINGSTRATEGIER

LÄSA

Aktiviteter före läsningen

- Låta eleverna läsa om samma ämne på sitt modersmål
- Förutspå handlingen utifrån rubriker, underrubriker, inledningen, bilder, bildtexter, filmer och omslag
- Personliga berättelser knutna till texten
- Begreppskarta - ta reda på vad eleverna redan vet om arbetsområdet
- Låta eleverna ställa frågor, som de tror kommer att besvaras i texten
- Textstomme – en övergripande struktur, som saknar viktiga informationsbitar. Eleverna gör förutsägelser om vilka bitar som de tror saknas.

Läs mer om dessa lässtrategier i Gibbons böcker:

Stärk språket, stärk lärandet (2013), s. 132-135

Lyft språket, lyft tänkandet (2013), s. 135-141

Aktiviteter under läsningen

- Skumläsa/sökläsa
- Pausa och förutsäga vad som ska komma näst i texten, med hjälp av stödfrågor från läraren
- Frågor i marginalen där eleven tränar på att hitta ledtrådar som finns i texten
- Närläsning – läsinlärning där läraren ger information till eleverna, snarare än att testa vad de kan

- Att läsa kritiskt:
  - Varför har denna text blivit skriven?
  - Vem är den tilltänkta läsaren
  - Vems perspektiv speglar texten?
  - Vad tar man inte upp i texten?
  - På vilka andra sätt kan man skriva om det här ämnet?
- Gemensam läsning/högläsning med diskussion/stafettläsning
- Lucktexter/maskera ord
- Pusselläsning – eleverna läser olika texter om samma ämne, och återger sedan sin textversion i hemgrupper

Läs mer om dessa lässtrategier i Gibbons böcker:

Stärk språket, stärk lärandet (2013), s. 135-140

Lyft språket, lyft tänkandet (2013), s. 141-150

Aktiviteter efter läsningen

- Gemensam läsning/högläsning med diskussion
- Lucktexter/maskera ord
- Göra om en berättelse/hitta på ett nytt slut
- Göra grafiska översikter: tidslinjer, diagram etc.
- Sönderklippta meningar/rekonstruera en mening, matcha bild och mening
- Lucktexter/maskera ord
- Sammanfatta texten

Läs mer om dessa lässtrategier i Gibbons böcker:

Stärk språket, stärk lärandet (2013), s. 140-147

Lyft språket, lyft tänkandet (2013), s. 150-157

Reciprocal Teaching (RT)

De fem lässtrategierna:

- Förutspå handlingen (*Spågumman*)
- Ställa frågor om texten (*Reporten/apan*)
- Klargöra otydligheter (*Detektiven*)
- Sammanfatta texten (*Cowboyen*)
- Göra kopplingar till sig själv, till andra texter och till omvärlden/skapa inre bilder (*Konstnären*)

SKRIVA

Aktiviteter för skrivutveckling

- Uppmuntra till skrivning på elevens förstaspråk
- Rita stödbilder vid återgivande eller berättande text
- Använda bildsekvenser för att skriva texter eller meningar
- Loggböcker
- Sönderklippta meningar
- Olika varianter av brainstorming i grupp i början av ett nytt kursmoment
- Dictogloss – ger eleverna möjlighet att anteckna och reflektera över språkbruk, klargöra innehåll och själva använda skolspråk
- Skriva en gemensam text för att uppmärksamma elever på hur skriftspråk konstrueras
- Skapa text med hjälp av endast en rubrik
- Ordlistor/ordbank på väggen
- Visuella planscher i alla klassrum med typiska drag för textgenrer

Läs mer om dessa skrivstrategier i Gibbons böcker:

Stärk språket, stärk lärandet (2013), s. 114-115

Lyft språket, lyft tänkandet (2013), s. 107-121

Cirkelmodellen

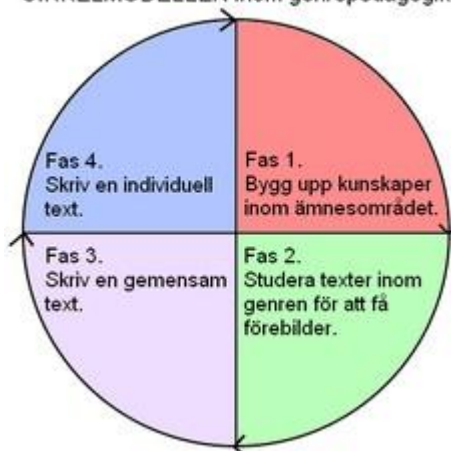
Cirkelmodellen tar eleverna genom fyra faser i syfte att utveckla deras skrivande.

Läs mer i Gibbons böcker:

Stärk språket, stärk lärandet (2013), s. 103-111

Lyft språket, lyft tänkandet (2013), s. 170-172

CIRKELMODELLEN inom genrepedagogik

Bildkälla: <http://pedagog.malmo.se/>

Fas	Planering
1. Bygga upp kunskap inom ämnesområdet	
2. Studera texter inom genren för att få förebilder	
3. Skriva en gemensam text	
4. Skriva en individuell text	

Bilaga 3

EXEMPEL PÅ SAMTALSMÖNSTER

Att få alla att prata och interagera.

- Bildsekvenser – bildserier som berättar en enkel och förutsägbar historia eller skeende
- Heta stolen
- Enkäter
- Problemlösning i grupp eller par
- Bikupor – eleverna diskuterar i par eller smågrupper
- IRF (initiation – response – feedback/ fråga – svar – återkoppling). Det traditionella klassrumssamtalet
- Hemgrupper/expertgrupper
- Mini-whiteboards – att få alla att tycka till
- Glasspinnar – att få alla att tala

Läs mer om dessa samtalsmönster i Gibbons böcker:

Stärk språket, stärk lärandet (2013), s. 53-60

Lyft språket, lyft tänkandet (2013), s. 197-216